

32002R1019

14.6.2002

ÚŘEDNÍ VĚSTNÍK EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

L 155/27

NAŘÍZENÍ KOMISE (ES) č. 1019/2002

ze dne 13. června 2002

o obchodních normách pro olivový olej

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství,

s ohledem na nařízení Rady č. 136/66/EHS ze dne 22. září 1966 o zřízení společné organizace trhu s oleji a tuky⁽¹⁾, naposledy pozměněné nařízením (ES) č. 1513/2001⁽²⁾, a zejména s ohledem na článek 35a uvedeného nařízení,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Olivový olej má určité vlastnosti, zejména organoleptické a výživové vlastnosti, které mu vzhledem k jeho produkčním nákladům umožňují vstupovat na trh s relativně vysokými cenami v porovnání s většinou ostatních rostlinných olejů. Vzhledem k této situaci na trhu je třeba stanovit pro olivový olej nové obchodní normy obsahující zejména zvláštní pravidla pro označování, která nahradí pravidla stanovená ve směrnici Evropského parlamentu a Rady 2000/13/ES ze dne 20. března 2000, kterou se sblížují právní předpisy členských států o označování, obchodní úpravě a propagaci potravin⁽³⁾, ve znění směrnice Komise 2001/101/ES⁽⁴⁾, a zejména pravidla stanovená v článku 2 uvedené směrnice.

(2) Aby se zajistila pravost prodáváného olivového oleje, balení pro maloobchod by nemělo překročit určitý objem a mělo by mít odpovídající uzávěr. Členským státům by se však měla dát možnost povolit větší balení pro zařízení společného stravování.

(3) Vedle závazného označení pro jednotlivé kategorie olivového oleje podle v článku 35 nařízení č. 136/66/EHS by měl být spotřebitel informován o druzích nabízených olivových olejů.

(4) V důsledku zemědělských tradic a místních metod extrahování a míchání mohou mít panenské olivové oleje určené pro přímý prodej podstatně odlišnou chuť a jakost v závislosti na svém zeměpisném původu. V rámci stejné kategorie olivového oleje to může vést

k cenovým rozdílům narušujícím trh. V jiných kategoriích jedlých olejů nejsou žádné významné rozdíly podmíněné původem a označení původu na spotřebitelském balení olivového oleje může vést spotřebitele k domněnce, že takové rozdíly existují. Aby se zabránilo narušení trhu s jedlými oleji, je proto třeba přijmout normy Společenství přesně vymazující označení původu pro kategorie „extra panenský olivový olej“ a „panenský olivový olej“, které splňuje přesně stanovené podmínky. Cílem je předepsání závazného označení původu u těchto kategorií olivového oleje. Dokud však neexistuje žádné systematické zabezpečení pravosti údaje označujícího původ a žádná kvantitativní kontrola všech olivových olejů uváděných na trh, musí zůstat údaj o původu pro „panenský olivový olej“ a „extra panenský olivový olej“ nepovinný.

(5) Stávající ochranné známky včetně zeměpisných odkazů se mohou dále používat, pokud byly úředně zapsány v rejstříku podle první směrnice Rady 89/104/EHS ze dne 21. prosince 1988, kterou se sblížují právní předpisy členských států o ochranných známkách⁽⁵⁾, ve znění rozhodnutí 92/10/EHS⁽⁶⁾, nebo podle nařízení Rady (ES) č. 40/94 ze dne 20. prosince 1993 o ochranné známce Společenství⁽⁷⁾, ve znění nařízení (ES) č. 3288/94⁽⁸⁾.

(6) Označení regionálního původu může být zahrnuto pod chráněné označení původu (CHOP) nebo chráněné zeměpisné označení (CHZO) podle nařízení Rady (EHS) č. 2081/92 ze dne 14. července 1992 o ochraně zeměpisných označení a označení původu zemědělských produktů a potravin⁽⁹⁾, naposledy pozměněného nařízením Komise (ES) č. 2796/2000⁽¹⁰⁾. Označení uvádějící regionální původ je třeba vyhradit pro CHOP nebo CHZO, aby nedošlo ke klamání spotřebitelů, které by mohlo vést k narušení trhu. U dovážených olivových olejů musí být dodrženy ustanovení o nepreferenčním původu zboží podle nařízení Rady (EHS) č. 2913/92 ze dne 12. října 1992, kterým se vydává celní kodex Společenství⁽¹¹⁾, naposledy pozměněného nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2700/2000⁽¹²⁾.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 172, 30.9.1966, s. 3025/66.

⁽²⁾ Úř. věst. L 201, 26.7.2001, s. 4.

⁽³⁾ Úř. věst. L 109, 6.5.2000, s. 29.

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 310, 28.11.2001, s. 19.

⁽⁵⁾ Úř. věst. L 40, 11.2.1989, s. 1.

⁽⁶⁾ Úř. věst. L 6, 11.1.1992, s. 35.

⁽⁷⁾ Úř. věst. L 11, 14.1.1994, s. 1.

⁽⁸⁾ Úř. věst. L 349, 31.12.1994, s. 83.

⁽⁹⁾ Úř. věst. L 208, 24.7.1992, s. 1.

⁽¹⁰⁾ Úř. věst. L 324, 21.12.2000, s. 26.

⁽¹¹⁾ Úř. věst. L 302, 19.10.1992, s. 1.

⁽¹²⁾ Úř. věst. L 311, 12.12.2000, s. 17.

- (7) Odkazuje-li označení původu panenského olivového oleje na Společenství nebo členský stát, je třeba vycházet ze skutečnosti, že jakost a chuť oleje ovlivňují kromě použitých oliv také techniky a postupy lisování. Označení původu proto musí odpovídat zeměpisné produkční oblasti, tj. obecně oblasti, ve které byl olej vylisován z oliv. Pokud k lisování olejů nedochází v oblastech sklizně oliv, je toto třeba uvést na balení popřípadě na etiketě, aby nedocházelo ke klamání spotřebitelů a k narušení trhu s olivovým olejem.
- (8) Velkou část panenských olivových olejů uváděných na trh ve Společenství a v členských státech tvoří směsi, u kterých je zaručena konsistentní jakost a charakteristické organoleptické vlastnosti v souladu s očekáváním trhu. Typické vlastnosti panenských olivového olejů z daných oblastí tedy zůstávají zachovány přes – nebo také díky – přidání malého množství olivového oleje pocházejícího z jiné oblasti. V zájmu umožnění pravidelného zásobování trhu v souladu s tradičními obchodními toky a s ohledem na kvantitativní výkyvy produkce typické pro pěstování oliv je proto třeba zachovat označení původu uvádějí Společenství nebo členský stát, pokud je produkt směsí obsahující malý procentní podíl olivového oleje z jiných oblastí. Spotřebitelé však musí být v takových případech informováni o tom, že celý produkt nepochází výhradně z oblasti zahrnuté pod označení původu.
- (9) Podle směrnice 2000/13/ES nesmějí údaje na označení uvádět kupujícího v omyl, zejména pokud jde o charakteristiku daného olivového oleje, nebo tím, že mu přisuzují vlastnosti, které nemá, nebo tvrzením, že má zvláštní charakteristiky, které má ve skutečnosti většina olejů. Některé běžně používané nepovinné údaje specifické pro olivový olej také vyžadují jednotná pravidla, aby bylo možné je přesně definovat a ověřovat jejich pravdivost. Pojmy „lisování za studena“ a „extrahování za studena“ by proto měly odpovídat tradičním technicky definovaným způsobům produkce. Organoleptické vlastnosti musí být založeny na objektivním zjištění. Odkazy na obsah kyselin by neměly u spotřebitele vyvolat falešný dojem absolutního kritéria jakosti, protože tato charakteristika má vypovídací hodnotu o jakosti pouze ve spojení s ostatními charakteristikami olivových olejů. Vzhledem ke zvyšujícímu se rozšíření některých údajů a vzhledem k jejich zvyšujícímu se hospodářskému významu, je třeba stanovit objektivní kritéria pro jejich použití, v zájmu dosažení transparentnosti na trhu s olivovým olejem.
- (10) Je třeba přijmout opatření v zájmu zabezpečení toho, aby potraviny obsahující olivový olej neuváděly spotřebitele v omyl tím, že by spotřebitelům zdůraznily dobré jméno olivového oleje, aniž by jasně specifikovaly skutečné složení potravinového výrobku. Na etiketě je proto třeba jednoznačně uvést procentní podíl olivového oleje, jakož i odpovídající údaje u potravinových výrobků, které jsou složeny výhradně ze směsí různých rostlinných tuků. Dále je třeba vzít v úvahu zvláštní ustanovení určitých nařízení pro výrobky obsahující olivový olej.
- (11) Označení kategorií olivového oleje odpovídají fyzikálně-chemickým a organoleptickým vlastnostem, přesně stanoveným v příloze nařízení č. 136/66/EHS a v nařízení Komise (EHS) č. 2568/91 ze dne 11. července 1991 o charakteristikách olivového oleje a olivového oleje z pokrutin a o příslušných metodách analýzy ⁽¹⁾, naposledy pozměněném nařízením (ES) č. 796/2002 ⁽²⁾. Všechny ostatní údaje na etiketě musí vycházet z objektivních skutečností, aby spotřebitel nebyl uváděn v omyl a nedocházelo k narušení hospodářské soutěže na trhu s oleji.
- (12) V rámci kontrolního režimu podle čl. 35a odst. 2 nařízení č. 136/66/EHS musí členské státy stanovit nezbytné důkazy a finanční sankce v případě používání odlišného označení na etiketách. U důkazů může jít mimo jiné o zjištěné skutečnosti, spolehlivé výsledky analýz nebo kontrol a správní nebo účetní informace.
- (13) Jelikož se kontroly hospodářských subjektů odpovědných za správné označení provádějí v členských státech, ve kterých jsou podniky usazeny, musí existovat postup pro správní spolupráci mezi Komisí a členským státem, ve kterém se olej uvádí na trh.
- (14) Za účelem vyhodnocení režimu stanoveného tímto nařízením musí dané členské státy sdělovat získané zkušenosti a problémy, které nastaly.
- (15) V zájmu umožnění přizpůsobení se novým normám a pro zavedení prostředků potřebných k jejich uplatnění je třeba prodloužit dobu použitelnosti nařízení Komise (ES) č. 2815/98 ze dne 22. prosince 1998 o obchodních normách pro olivový olej ⁽³⁾, naposledy pozměněného nařízením (ES) č. 2152/2001 ⁽⁴⁾, a odložit vstup tohoto nařízení v platnost.
- (16) Řídící výbor pro oleje a tuky nezaujal stanovisko ve lhůtě stanovené předsedou,

⁽¹⁾ Úř. věst. L 248, 5.9.1991, s. 1.

⁽²⁾ Úř. věst. L 128, 15.5.2002, s. 8.

⁽³⁾ Úř. věst. L 349, 24.12.1998, s. 56.

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 288, 1.11.2001, s. 36.

PŘIJALA TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 4

Článek 1

1. Aniž je dotčena směrnice 2000/13/ES, stanoví toto nařízení zvláštní normy pro uvádění na trh na úrovni maloobchodu s olivovým olejem a olivovým olejem z pokrutin ve smyslu bodu 1 písm. a) a b) a bodů 3 a 6 přílohy nařízení č. 136/66/EHS.

2. Pro účely tohoto nařízení se „maloobchodem“ rozumí prodej oleje uvedeného v odstavci 1 v nezměněném stavu nebo jako součást potravin konečnému spotřebiteli oleje.

Článek 2

Oleje uvedené v čl. 1 odst. 1 se konečnému spotřebiteli nabízejí v balení o maximálním obsahu 5 litrů. Takové balení je opatřeno uzávěrem, který není možné znovu použít, a je označeno etiketou podle článků 3 až 6.

U olejů určených ke spotřebě v restauracích, nemocnicích, jídelnách a jiných podobných zařízeních společného stravování však členské státy mohou pro balení podle typu daného hospodářského subjektu stanovit maximální obsah větší než 5 litrů.

Článek 3

Vedle obchodního označení podle článku 35 nařízení č. 136/66/EHS musí označení etiketami u olejů uvedených v čl. 1 odst. 1 poskytovat čitelným a nesmazatelným písmem tyto údaje o dané kategorii olivového oleje:

a) extra panenský olivový olej:

„výběrová jakost olivového oleje získaného přímo z oliv pouze mechanickými postupy;“

b) panenský olivový olej:

„olivový olej získaný přímo z oliv pouze mechanickými postupy;“

c) olivový olej obsahující směs rafinovaného olivového oleje a panenského olivového oleje:

„olivový olej obsahující pouze rafinovaný olivový olej a olej získaný přímo z oliv;“

d) olivový olej z pokrutin:

„olivový olej obsahující pouze olej získaný zpracováním zbytků po extrakci olivového oleje a olej získaný přímo z oliv;“

nebo

„olivový olej obsahující pouze olej získaný zpracováním olivového oleje z pokrutin a oleje získaného přímo z oliv.“

1. Označení původu může být uvedeno na etiketě pouze u extra panenského olivového oleje a panenského olivového oleje ve smyslu bodu 1 písm. a) a b) přílohy nařízení č. 136/66/EHS a podle ustanovení odstavců 2 až 6.

Pro účely tohoto nařízení se „označením původu“ rozumí uvedení zeměpisného názvu na balení popřípadě na etiketě oleje.

2. Vyznačení původu na regionální úrovni je možné u produktů nesoucích chráněné označení původu nebo chráněné zeměpisné označení ve smyslu nařízení (EHS) č. 2081/92, a to v souladu s uvedeným nařízením.

V jiných případech je vyznačením původu odkaz na členský stát, Společenství nebo třetí zemi.

3. Za vyznačení původu ve smyslu tohoto nařízení se nepovažují názvy produktů nebo podniků, o jejichž zápis bylo požádáno nejpozději 31. prosince 1998 podle směrnice 89/104/EHS nebo 31. května 2002 podle nařízení (ES) č. 40/94.

4. V případě dovozu z třetích zemí se vyznačení původu stanoví podle článků 22 až 26 nařízení (EHS) č. 2913/92.

5. Vyznačení původu uvádějící členský stát nebo Společenství odpovídá zeměpisné oblasti, ve které byly dané olivy sklizeny nebo ve které se nachází lisovna, v níž byl olej z oliv vylisován.

Byly-li olivy sklizeny v jiném členském státě nebo třetí zemi, než ve které se nachází lisovna, v níž byl olej z oliv vylisován, jsou v označení původu uvedena tato slova: „(extra) panenský olivový olej získaný ve (Společenství nebo jméno daného členského státu) z oliv sklizených ve (Společenství nebo jméno daného členského státu nebo země)“.

6. V případě směsí extra panenských olivových olejů nebo panenských olivových olejů, ve kterých více než 75 % pochází ve smyslu odst. 5 prvního pododstavce tohoto článku ze stejného členského státu nebo ze Společenství, může být za označením původu údaj o minimálním procentním podílu (75 % nebo více), který skutečně pochází z hlavního místa původu.

Článek 5

Nepovinné údaje stanovené v tomto článku, které se mohou objevit na etiketách olejů uvedených v čl. 1 odst. 1, musí splňovat tyto požadavky:

a) údaj „první lisování za studena“ se může uvádět pouze u panenského olivového oleje nebo extra panenského olivového oleje získaných při teplotě nižší než 27 °C z prvního mechanického lisování olivové pasty tradičním způsobem lisování pomocí hydraulických lisů;

- b) údaj „lisovaný za studena“ se může uvádět pouze u panenského olivového oleje nebo extra panenského olivového oleje získaných při teplotě nižší než 27 °C perkolací nebo odstředováním olivové pasty;
- c) údaje o organoleptických vlastnostech se mohou uvádět pouze jsou-li založeny na výsledcích metod analýzy uvedených v nařízení (EHS) č. 2568/91;
- d) údaje o obsahu kyselin, popřípadě maximálním obsahu kyselin, se mohou uvádět pouze jsou-li vedle nich uvedeny údaje o hodnotě peroxidového čísla, obsahu vosku a koeficientu extinkce, stanovené podle nařízení (EHS) č. 2568/91, písmem stejné velikosti a v rámci téhož zorného pole.

Článek 6

1. Pokud je přítomnost olejů uvedených v čl. 1 odst. 1 ve směsi olivového oleje a jiných rostlinných olejů zdůrazněna na etiketě jině než v seznamu složek použitím slov, obrázků, nebo grafických symbolů, musí být na dané směsi tento obchodní název: „Směs rostlinných olejů (nebo konkrétní názvy daných rostlinných olejů) a olivového oleje“, a přímo za ním musí následovat údaj o procentním podílu olivového oleje ve směsi.

Přítomnost olivového oleje může být na označení směsi zdůrazněna obrázkem nebo grafickým symbolem podle prvního pododstavce pouze tehdy, pokud jeho podíl v dané směsi činí více než 50 %.

2. Pokud je přítomnost olivového oleje v jiných potravinách, než jsou uvedeny v odstavci 1, zdůrazněna na etiketě jině než v seznamu složek pomocí slov, obrázků nebo grafických symbolů, musí přímo za obchodním názvem potraviny následovat údaj o procentním podílu olivového oleje na celkové čisté hmotnosti potraviny, s výjimkou případů uvedených v nařízeních pro určité produkty obsahující olivový olej.

Údaj o procentním podílu přidaného olivového oleje na celkové čisté hmotnosti potraviny může být nahrazen údajem o procentním podílu přidaného olivového oleje na celkové hmotnosti tuků, doplněného slovy „procentní podíl tuků“.

3. V případě přítomnosti olivového oleje z pokrutin se přiměřeně použijí odstavce 1 a 2, přičemž slova „olivový olej“ se nahradí slovy „olivový olej z pokrutin“.

Článek 7

Na žádost členského státu, ve kterém se nachází adresa výrobce, stáčírny nebo prodejce uvedená na etiketě, předloží daná strana doklady dokládající údaje uvedené v článcích 4, 5, a 6, založené na jedné nebo více těchto skutečnostech:

- a) zjištěné nebo vědecky prokázané skutečnosti;

- b) výsledky analýz nebo automatické zjištění získané z reprezentativních vzorků;
- c) správní nebo účetní údaje vedené v souladu s předpisy Společenství a/nebo předpisy členských států.

Daný členský stát povoluje toleranci mezi údaji na etiketách podle článků 4, 5 a 6 a závěry učiněnými na základě předložených podpůrných dokladů a/nebo nezávislých odborných posudků, přičemž se vezme v úvahu přesnost a reprodukovatelnost daných metod a podkladů, jakož i případné nezávislé odborné posudky.

Článek 8

1. Každý členský stát zasílá Komisi jméno a adresu orgánu nebo orgánů odpovědných za monitorování provádění tohoto nařízení, které sděluje na požádání ostatním členským státům a všem zainteresovaným stranám.

2. Členský stát, ve kterém se nachází adresa výrobce, stáčírny nebo prodejce uvedená na etiketě, po přezkoušení žádosti odebrá na konci měsíce následujícího po měsíci podání žádosti vzorky a ověřuje pravdivost údajů na příslušných etiketách. Tuto žádost mohou zasílat:

- a) příslušné útvary Komise;
 - b) organizace hospodářských subjektů uznané daným členským státem podle článku 4a nařízení Rady (ES) č. 1638/98⁽¹⁾;
 - c) kontrolní orgány jiného členského státu.
3. K žádostem uvedeným v odstavci 2 se připojují veškeré údaje potřebné pro přezkoušení žádosti, zejména:
- a) datum odběru vzorku nebo zakoupení daného oleje;
 - b) název nebo obchodní jméno a adresa hospodářského subjektu, ve kterém byl vzorek odebrán nebo ve kterém byl daný olej zakoupen;
 - c) počet příslušných šarží;
 - d) kopie všech etiket, uvedených na balení daného oleje;
 - e) výsledky analýz nebo jiných odborných posudků s uvedením použité metody a jména a adresy příslušné laboratoře nebo odborníka;
 - f) případně jméno dodavatele daného oleje uváděné prodejním místem.

4. Před koncem třetího měsíce následujícího po měsíci podání žádosti uvedeně v odstavci 2 daný členský stát uvědomí žadatele o přiděleném jednacím čísle a o dalších přijatých opatřeních.

Článek 9

1. Členské státy přijmou opatření nezbytná pro dosažení souladu s tímto nařízením, včetně režimu sankcí.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 210, 28.7.1998, s. 32.

Členské státy sdělí Komisi opatření přijatá za tímto účelem nejpozději 31. prosince 2002 a jejich změny do konce měsíce následujícího po měsíci, ve kterém byla opatření přijata.

2. Pro účely ověřování údajů uvedených v člancích 5 a 6 mohou dané členské státy zavést režim uznávání hospodářských subjektů, jejichž stáčírny se nacházejí na jejich výsostném území. Takové uznání je povinné pro údaje uvedené v článku 4.

Uznání a alfanumerický kód se přiděluje žádajícímu hospodářskému subjektu, který splňuje tyto podmínky:

- a) disponuje vlastním stáčecím zařízením;
- b) zavazuje se shromažďovat a uchovávat podpůrné doklady vyžadované členským státem podle článku 7;
- c) má k dispozici skladovací systém, který podle požadavků daného členského státu umožňuje kontrolovat, odkud pochází olivové oleje s označením původu.

Na etiketě se případně uvádí alfanumerická identifikace uznané stáčírny.

3. Členské státy mohou nadále považovat za uznané stáčírny, které byly uznány pro uvádění označení původu podle nařízení (ES) č. 2815/98 a které splňují podmínky pro uznání pro hospodářský rok 2001/02.

Článek 10

Příslušné členské státy sdělí Komisi nejpozději 31. března každého roku zprávu za předchozí rok s těmito údaji:

- a) žádosti o přezkoušení obdržené podle čl. 8 odst. 2;

- b) nově zahájená ověřování a stále probíhající ověřování z předchozích hospodářských roků;

- c) opatření přijatá na základě provedených ověřování a uložené sankce.

Údaje se předkládají podle roku provedení přezkoušení a podle kategorie porušení práva. Zpráva může případně uvést specifické problémy při provádění nebo návrhy na zlepšení kontrol.

Článek 11

V článku 7 nařízení (ES) č. 2815/98 se datum „30. června 2002“ nahrazuje datem „31. října 2002“.

Článek 12

1. Toto nařízení vstupuje v platnost sedmým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropských společenství*.

2. Použije se ode dne 1. listopadu 2002, s výjimkou produktů, které byly v souladu s právními předpisy vyrobeny a označeny etiketami v Evropském společenství nebo dovezeny do Evropského společenství a propuštěny do volného oběhu před 1. srpnem 2002.

Článek 11 se použije ode dne 1. července 2002.

Články 3, 5 a 6 se použijí ode dne 1. listopadu 2003.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne 13. června 2002.

Za Komisi
Franz FISCHLER
člen Komise